

Co wiemy po 5 latach badań archeologicznych w radziejowskim klasztorze franciszkanów?

Miejska i Powiatowa Biblioteka
Publiczna im. Franciszka
Becińskiego

Radziejów 15-05-25

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

Jakub Mosiejczyk

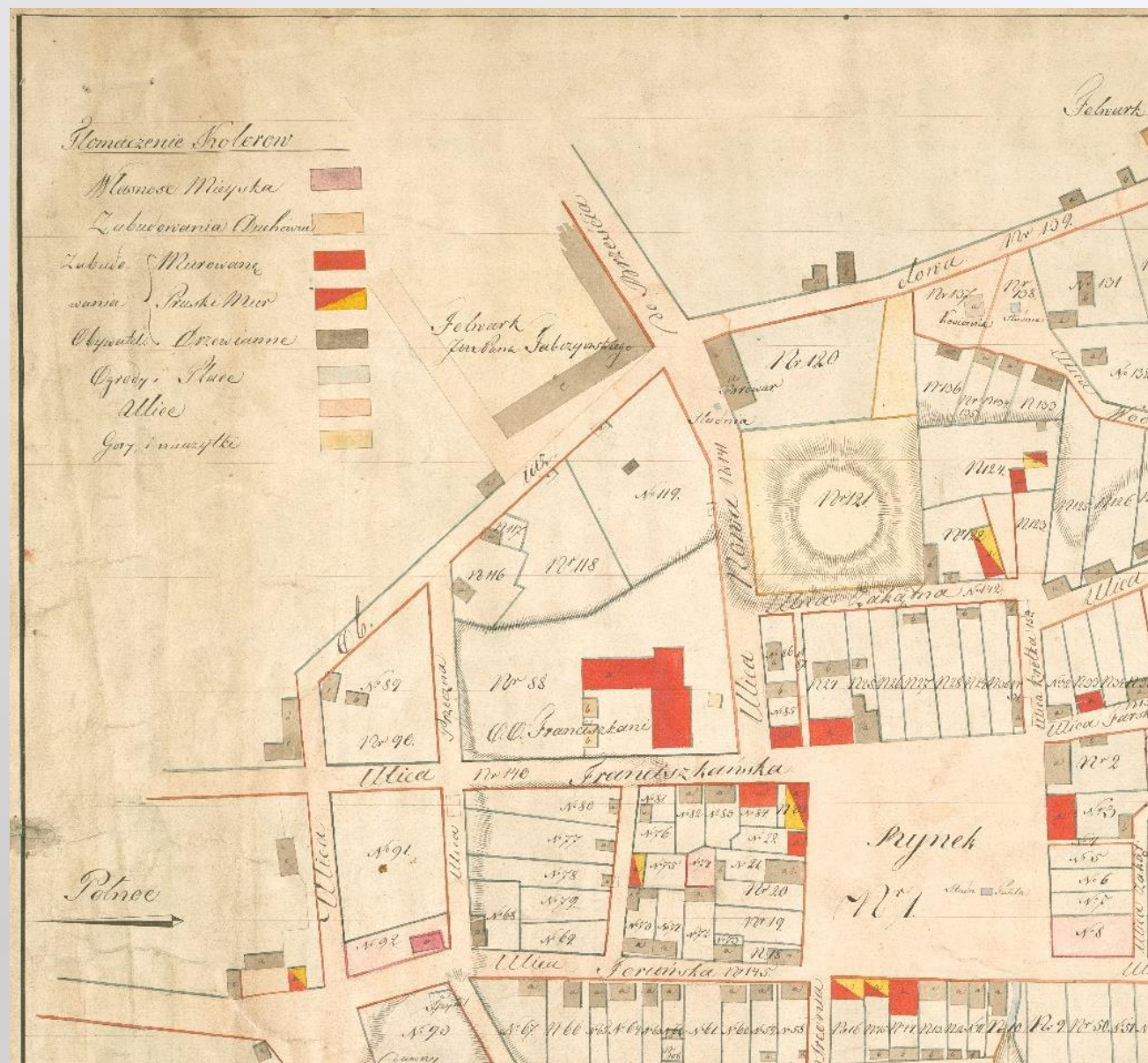
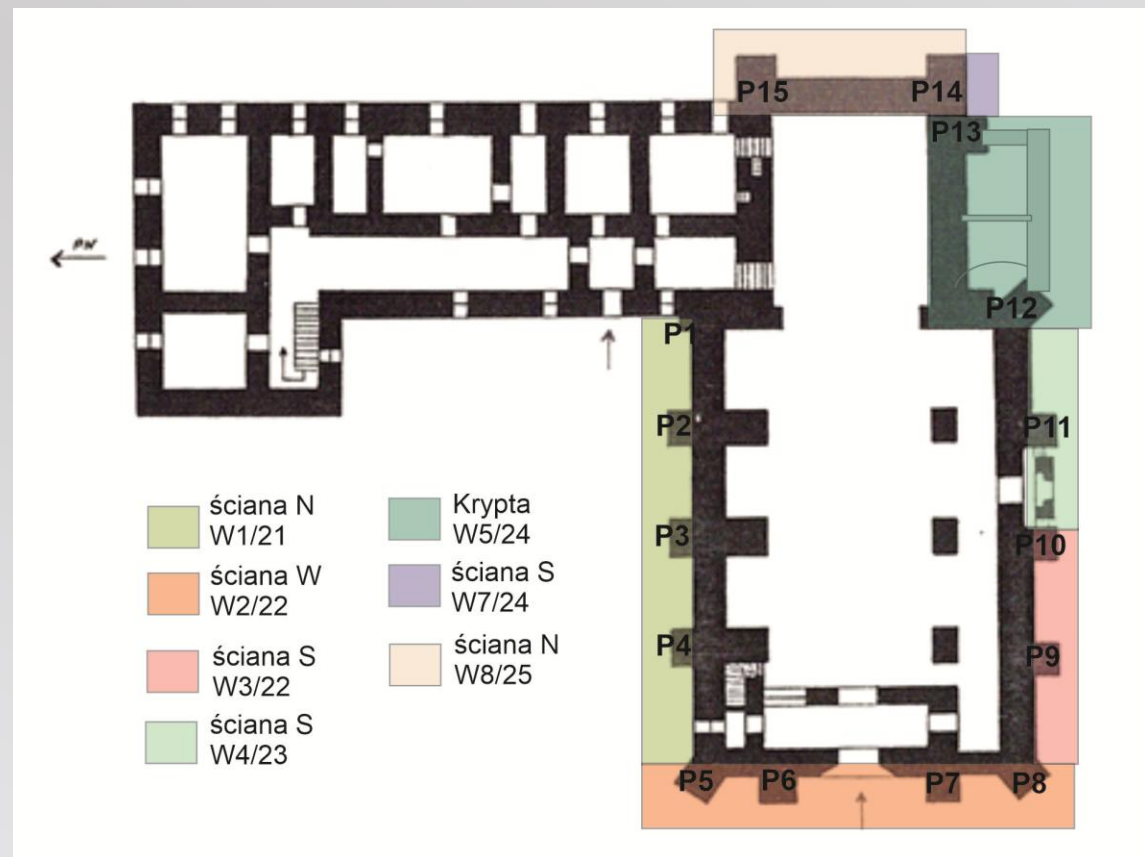
2021a Badania Krypty

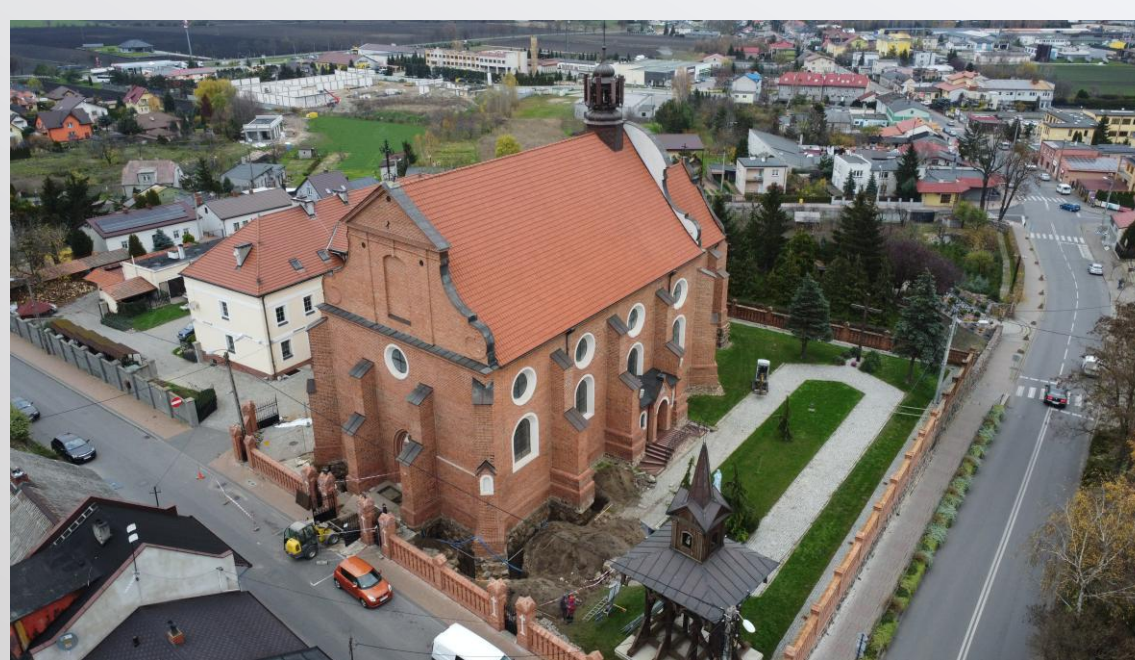
2021b Nadzór konserwatorski –
budowa oświetlenia
M. Nowak

A. Drozd-Lipińska
M. Majorek

2021-2025 Archeo-Adventure

Jakub Mosiejczyk

2. Historia i architektura obiektu

1298 donacja parceli i fundacja klasztoru franciszkanów w Radziejowie

1331 Bitwa pod Płowcami
Kościół Znalezienia Krzyża jako wotum

Średniowiecze – styl gotycki, murowane prezbiterium, czy istniała hala murowana?

1526 Pożar kościoła – odbudowa prezbiterium, nowe cechy stylowe

1610 Pożar klasztoru i części kościoła (odbudowa w nurcie późnogotyckim)

1657(8) Ukrycie skarbów franciszkańskich i zemsta Szwedów za brak łupów

1665 ks. Antoni Gniazdowski –
restauracja nawy głównej po
zniszczeniach szwedzkich, remont
dachu - gont

1704 Zajęcie Radziejowa przez
Szwedów i zniszczenie kościoła

do 1750 odbudowa świątyni
(Bonawentura Wąsiewicz), nowe
pokrycie dachówką, drewniana
dzwonnica, kostium barokowy

1857 Prace konserwatorskie –
(od)budowa (neo)gotyckiej kruchty

1864 Kasata klasztoru za aktywność
duszpasterską w powst. styczniowym

1923-30 Komitet odbudowy 600 lecia
Obecny kostium neobarokowy

3. Cele badawcze i zespół

4. Dokumentacja architektury i nawarstwień

I sezon G1-20

II sezon: G21-25

9 skupisk KL

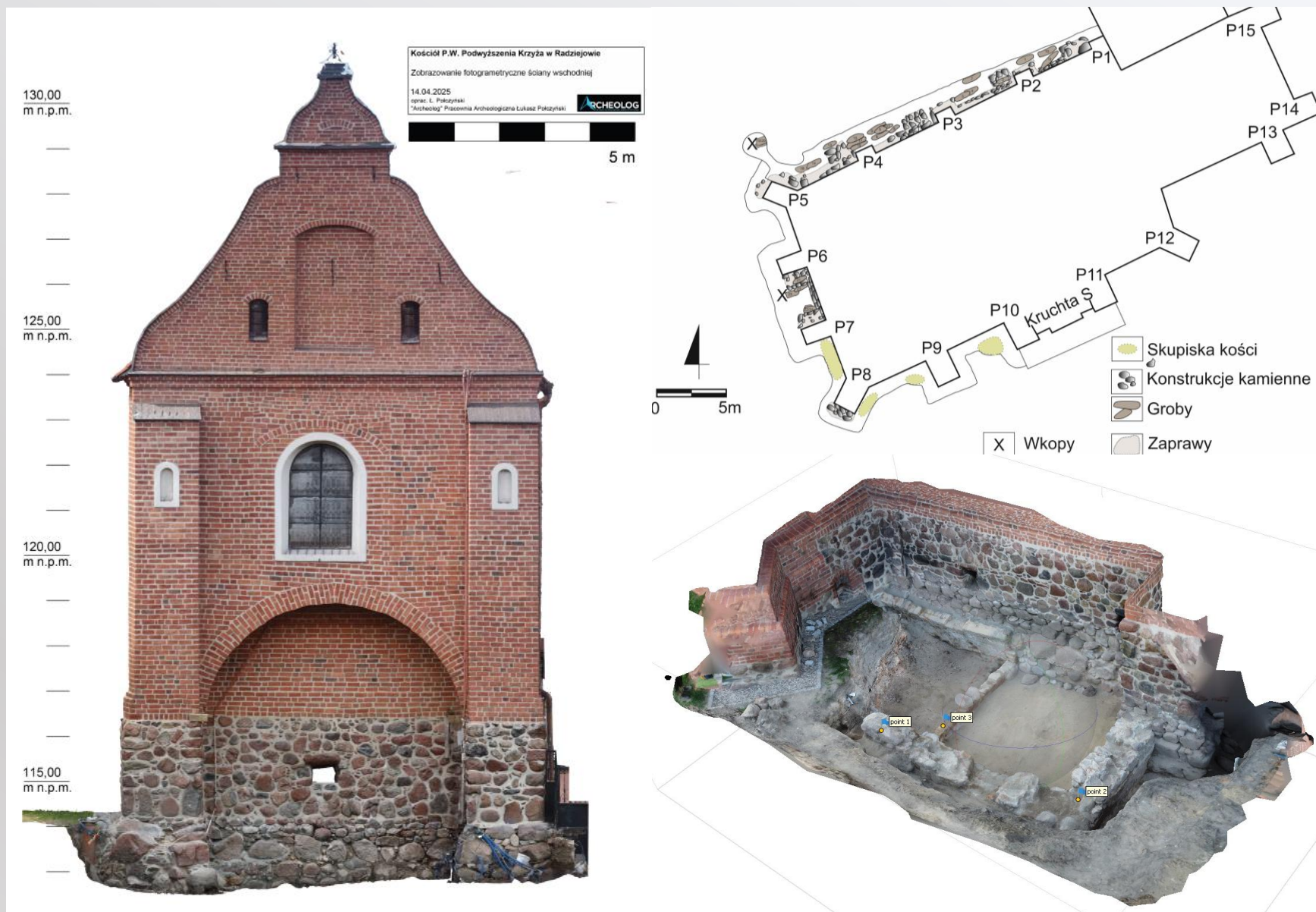
III sezon: 2 skupiska kości i relikty muru krypty

IV sezon: G26-30

Odsłonięcie krypty i fundamentowania P13 i 14

V sezon ekshumacja O. Bonifacego

W wyniku eksploracji nawarstwień pozyskano około **2400 fr. naczyń ceramicznych**, przede wszystkim ceramiki stalowoszarej (wypalanej w redukcyjnej atmosferze). W zbiorze przeważają fragmenty datowane na XVI i XVII wiek. W mniejszym stopniu stwierdzono obecność ceramiki starszej XV wiekowej, a także młodszej XVIII i XIX wiekowej.

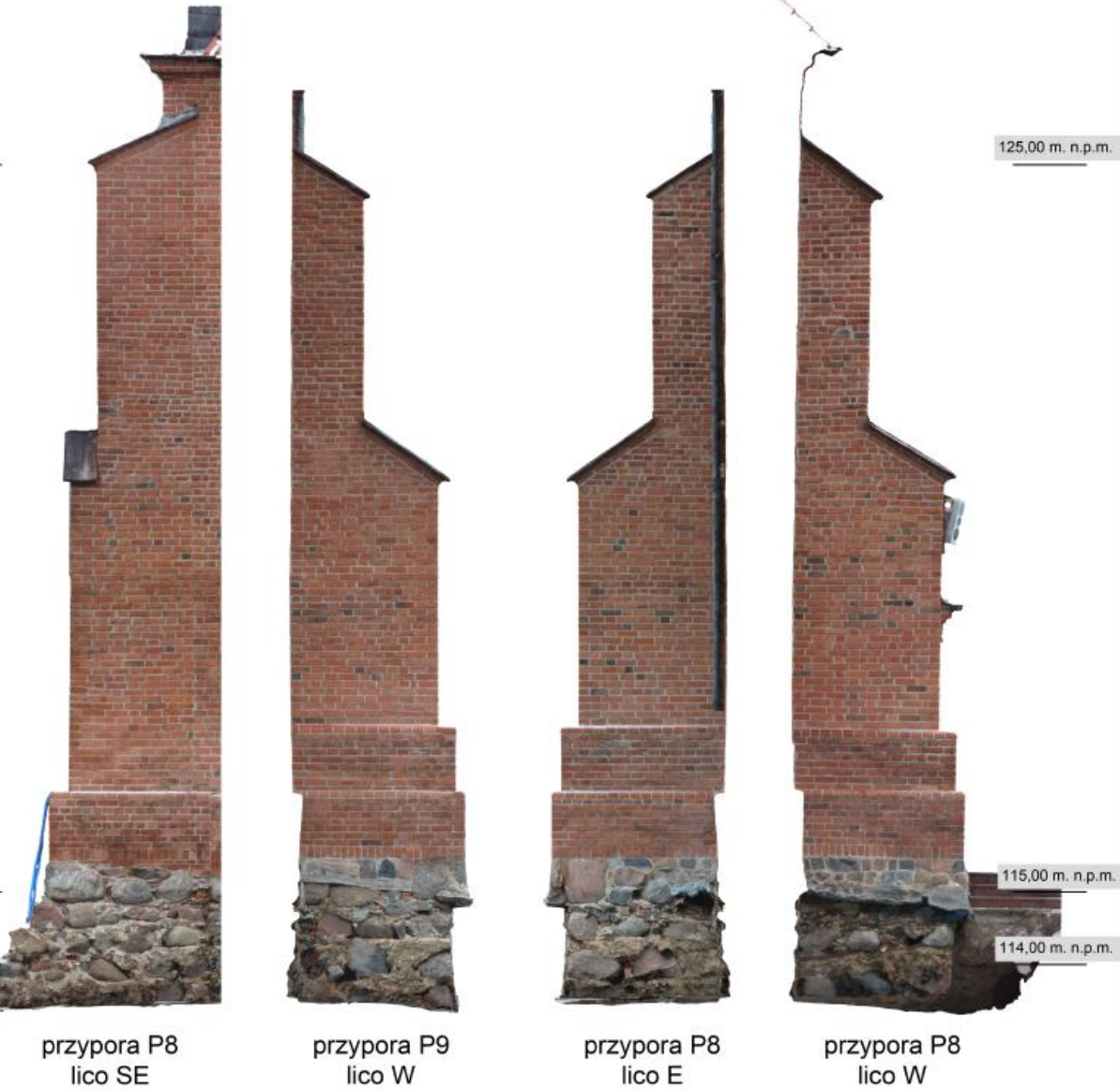

5. Analiza architektoniczna, fotogrametria

dla ArcheoAdventure
oprac. Ł. Polczyński
23.11.2022

1m

ArcheoAdventure

oprac. Ł. Polczyński
23.11.2022

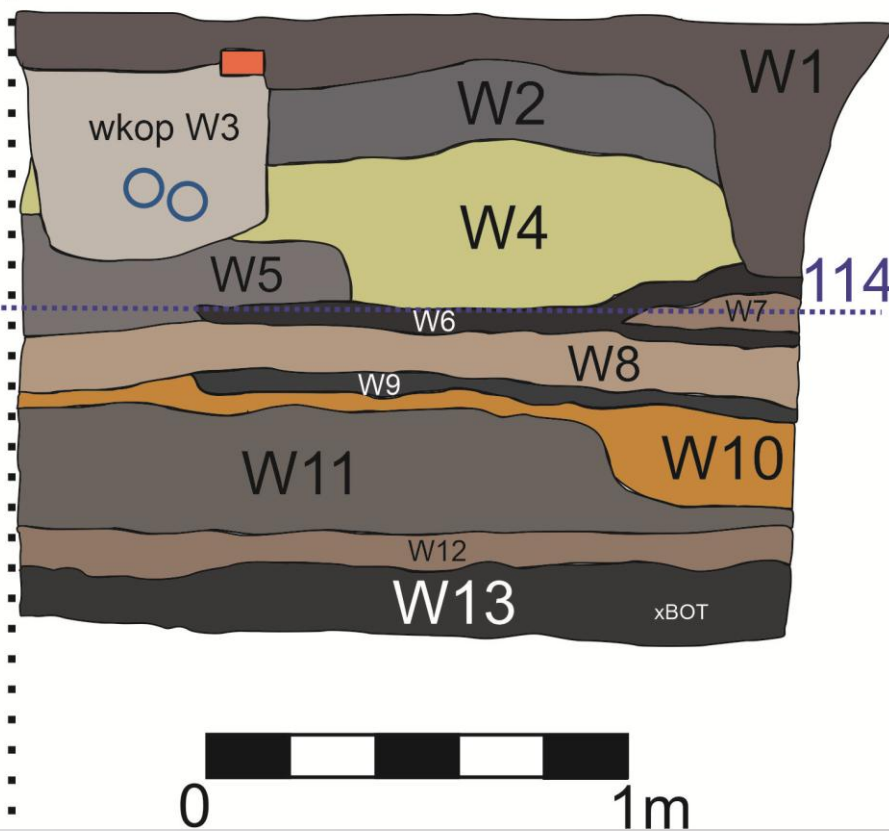
1m

ArcheoAdventure

5. Analiza stratygraficzna

Profil S

114,34 m. n.p.m.

Pocz. XX w.

Poł. XVIII w.

1704

rest. 1665

poł. XVII w.

XVI w.

I poł. XIV w.

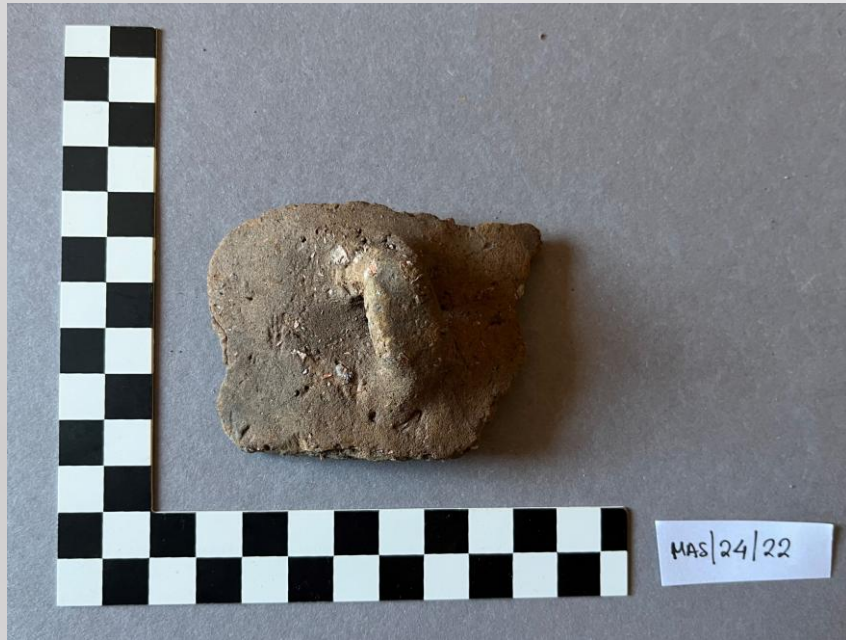
XIII w.

xBOT

Stratygrafia - południowy ostaniec
stratygraficzny

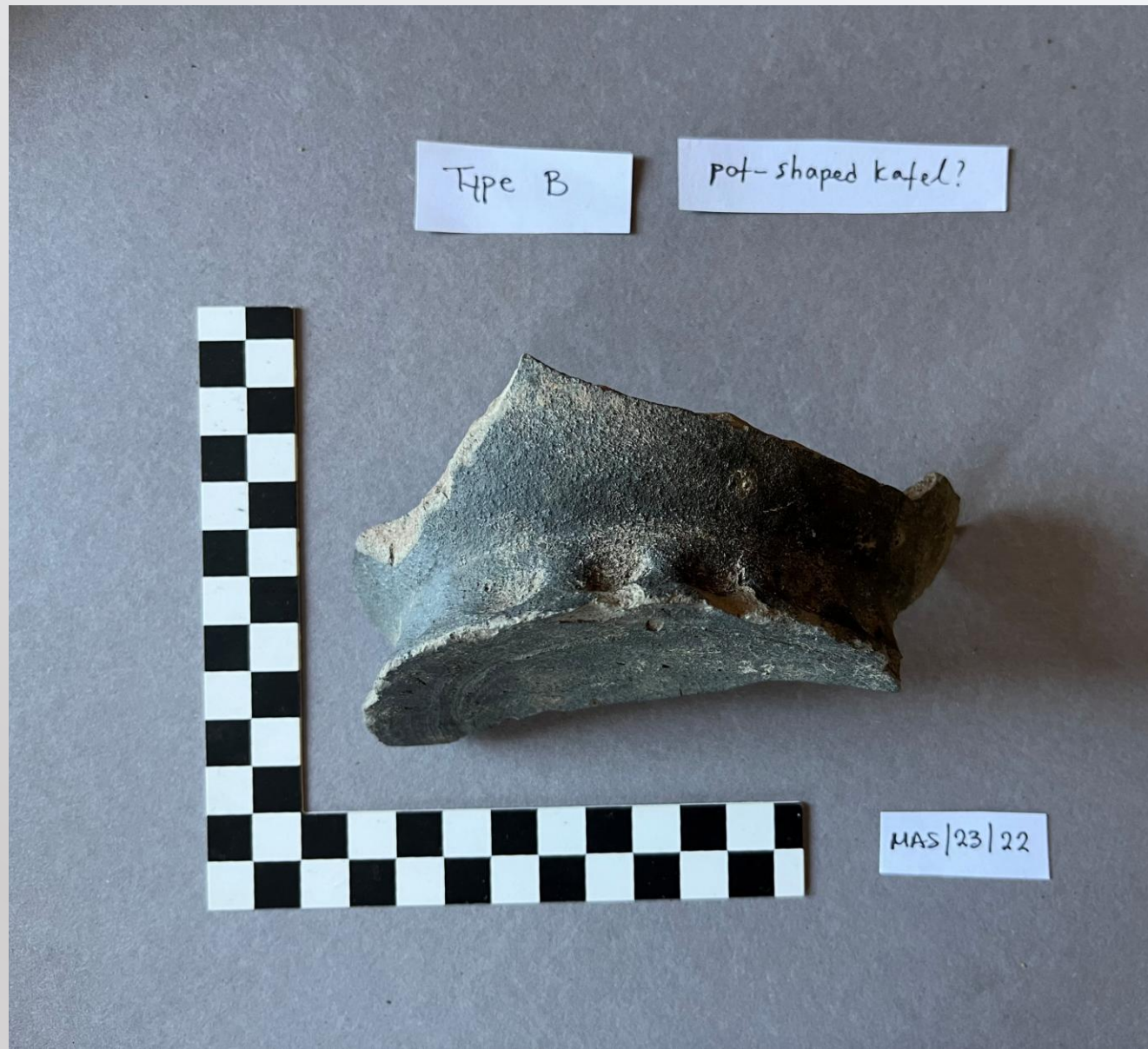

Najdawniejsze ślady osadnictwa

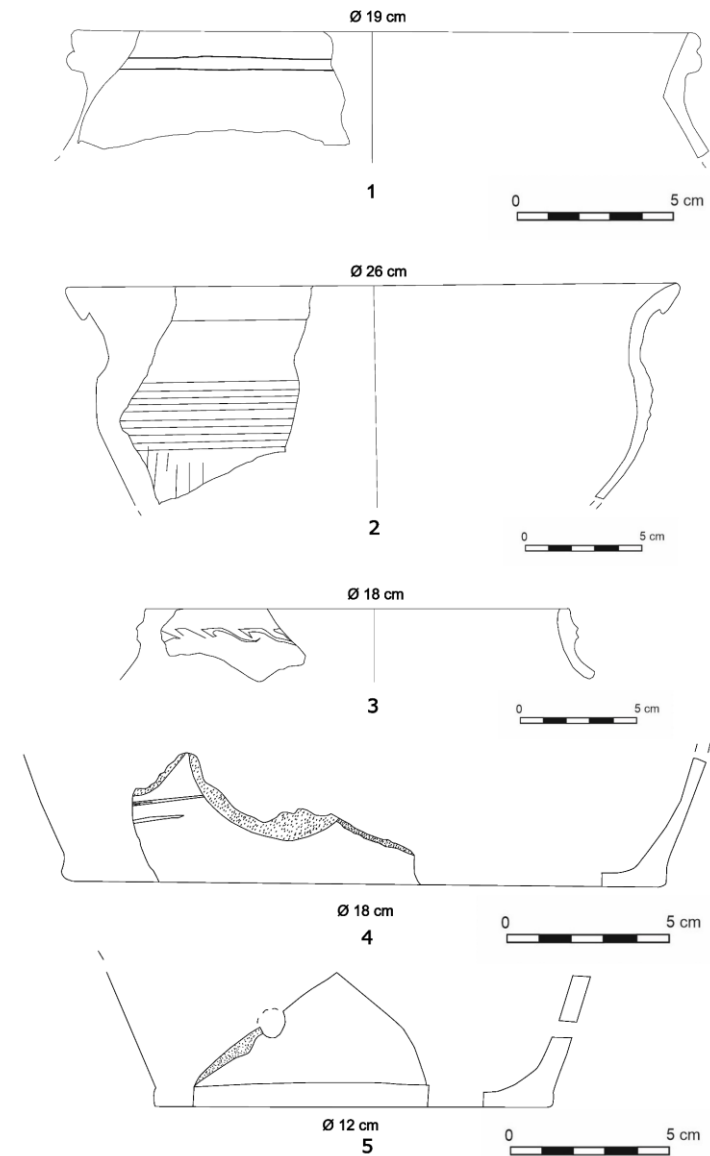
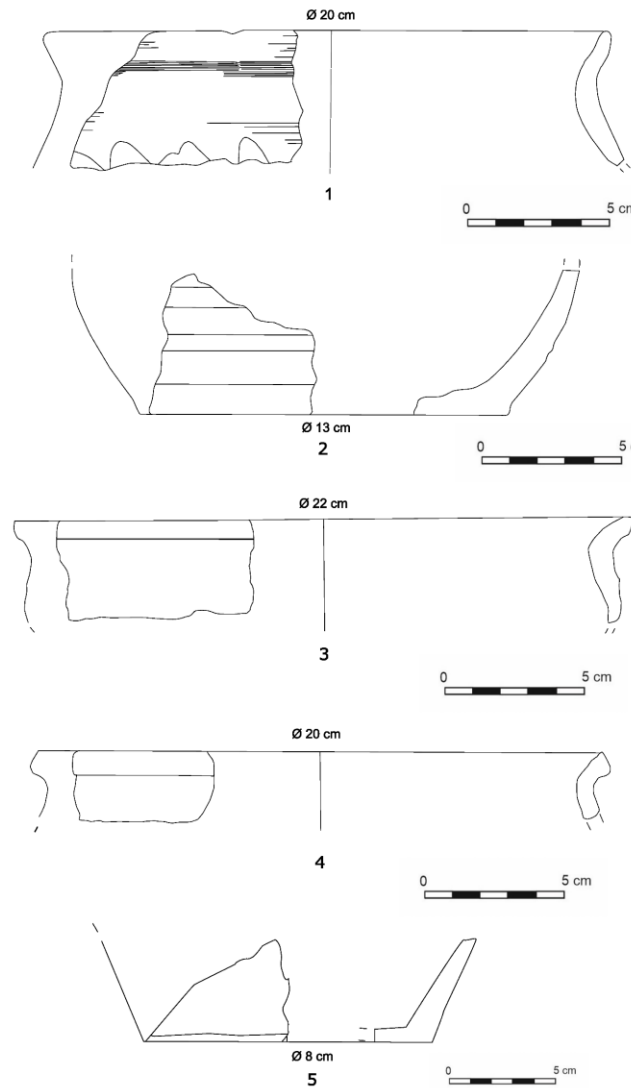
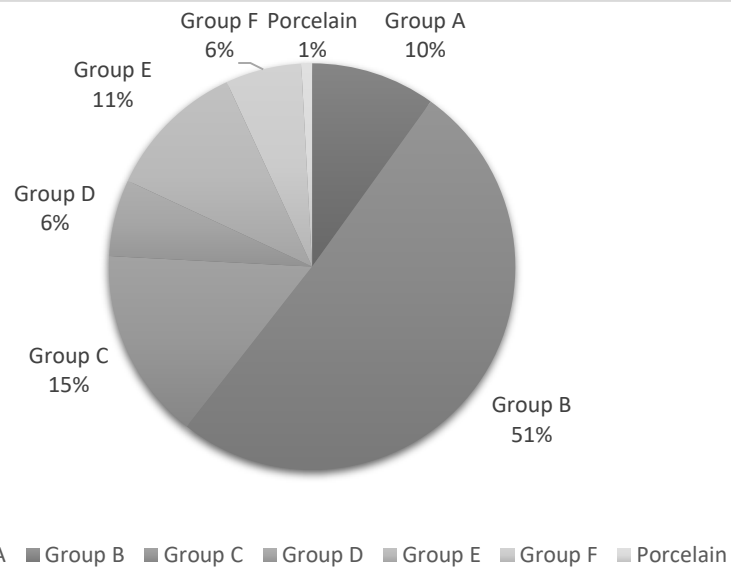
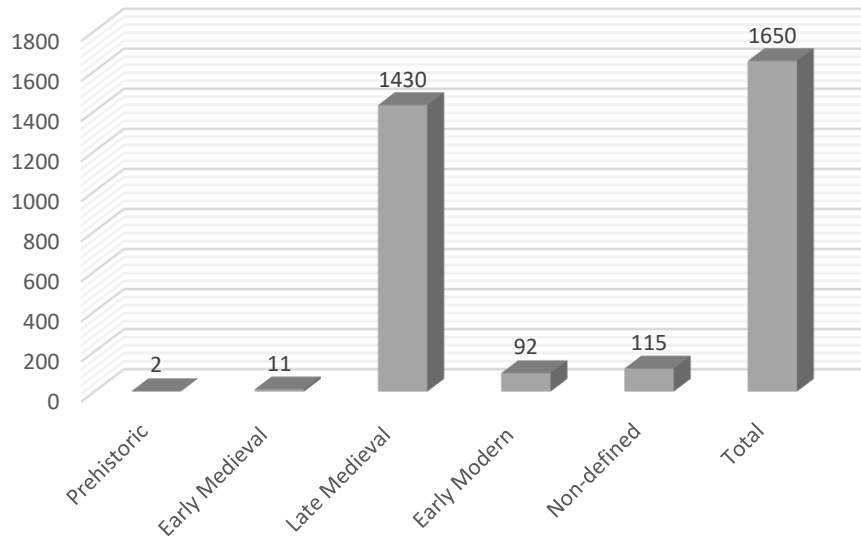
6. Kultura materialna klasztoru - w klasztornej kuchni

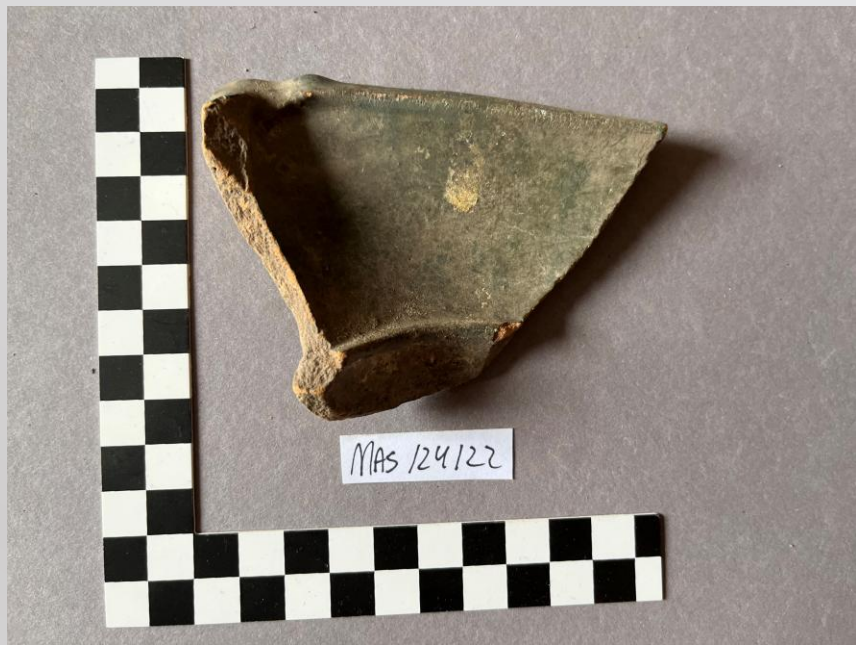

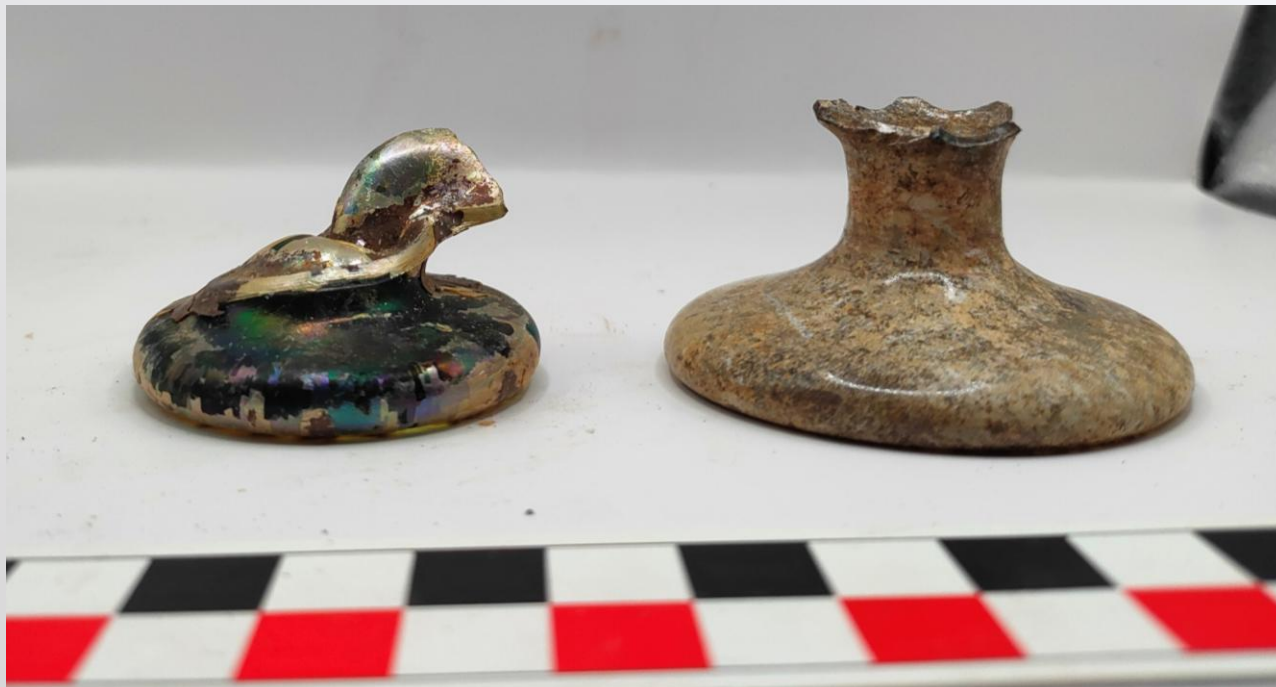
7. Ceramika budowlana i kafle

7. Szklane okruchy

8. Osteologia

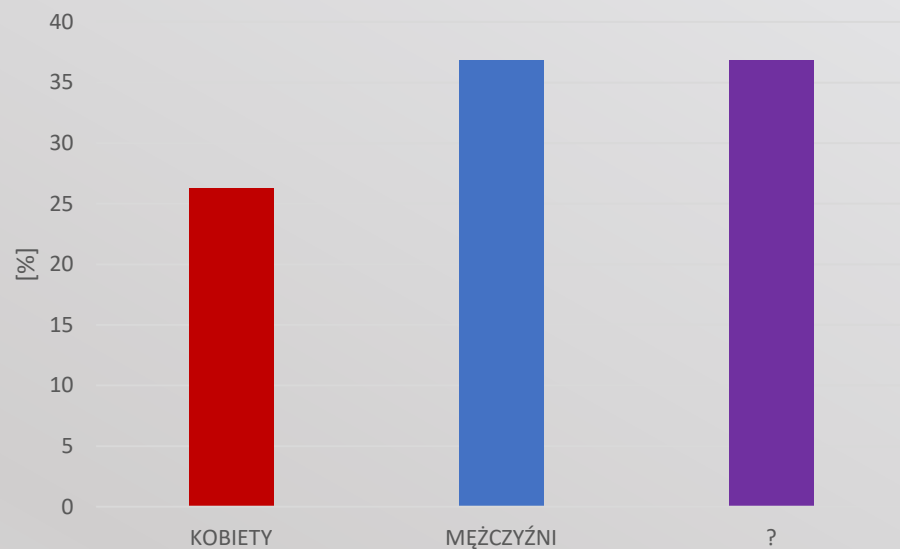

9. Mieszkańcy XVI-XVII wiecznego Radziejowa w świetle badań antropologicznych

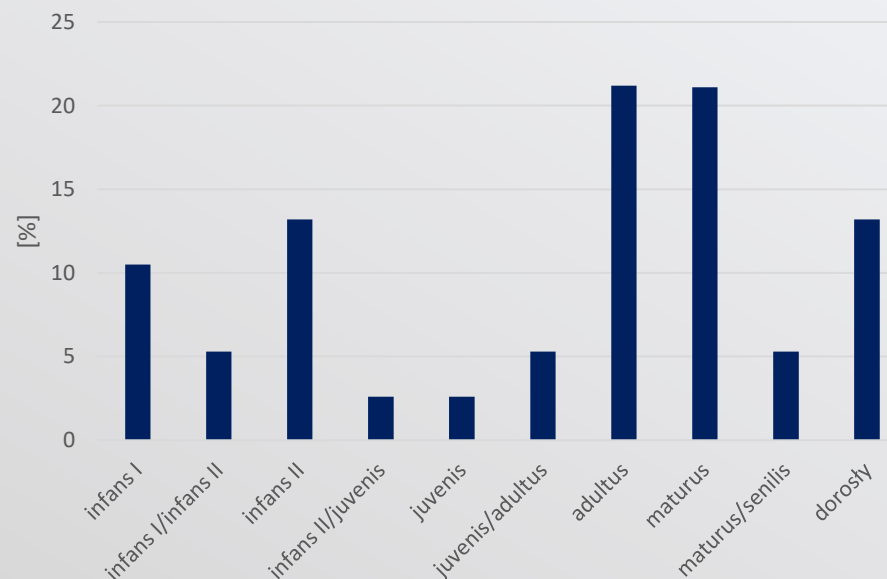

Badaniu poddano szczątki 33 osób z pochówków regularnych i przynajmniej 113 ze skupisk kości zlokalizowanych przy kościele.

Płeć badanych osobników

Wiek w chwili śmierci badanych osobników

infans I: 0-7 lat;
infans II: 7-14 lat;
juvenis: 14-18/22 lat;
adultus: 18/22-35 lat;
maturus: 35-50 lat;
senilis: >50 lat
 dorosły: >18/22 lata

Wysokość ciała

167,2 cm
 min. 160 cm; max. 175 cm

155,6 cm
 min. 153 cm; max. 161 cm

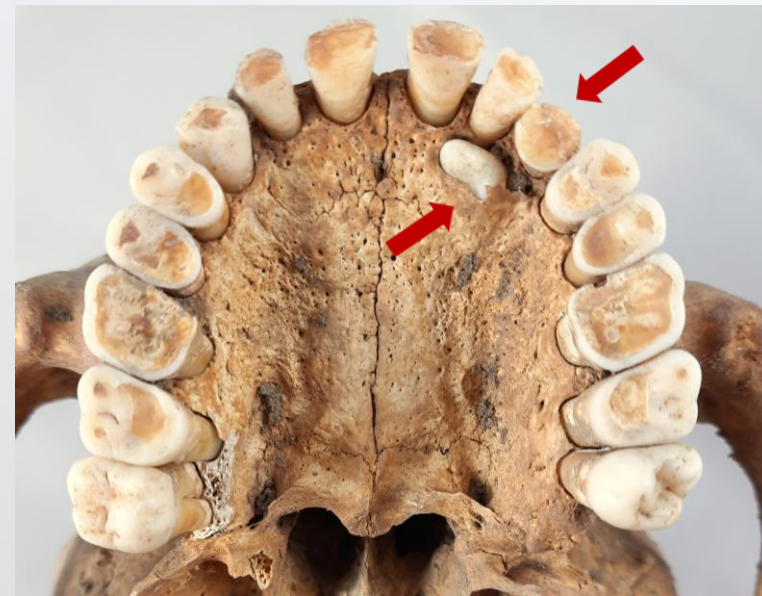
Aparat żucia

Wąły jamy ustnej: podniebienny i żuchwowy (M 30-35 lat)

Wada zgryzu - protruzja górnych zębów (M dorosły)

Przetrwały ząb mleczny oraz przemieszczony i zatrzymany w podniebieniu kieł szczęki (M 35-50 lat?)

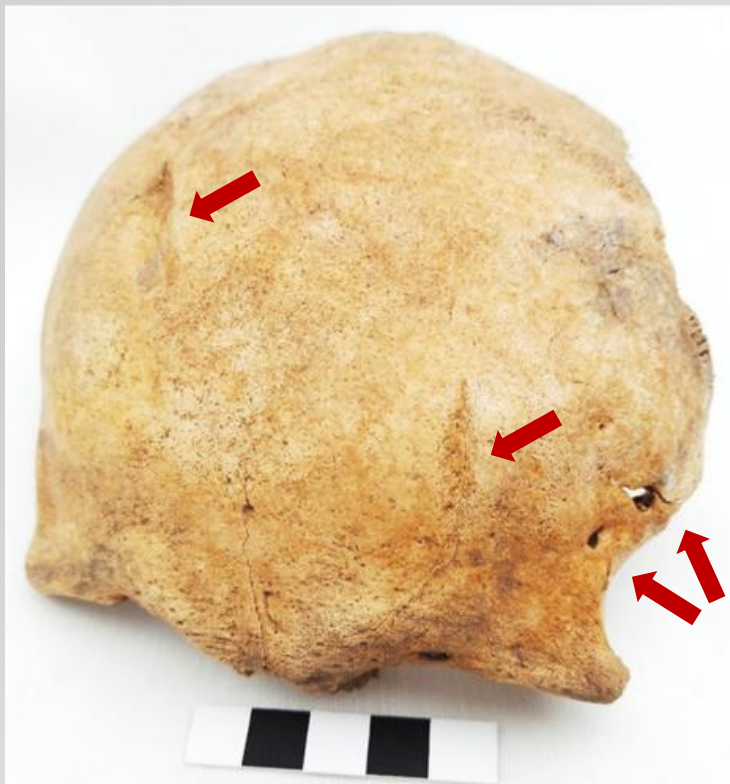
Kamień nazębny i zmiany paradontotyczne (M 40-50 lat)

Stres mięśniowo - szkieletowy

Zaawansowane zmiany w miejscach przyczepu więzadeł i mięśni na obu obojczykach i kościach ramiennych (M 17-20 lat)

Ślady urazów

Ślady 3 wygojonych urazów na kości czołowej

Ślad wygojonego masywnego urazu łuski kości czołowej

Wygojone złamanie obu kości prawego podudzia (M 40-45 lat)

Zmiany w obrębie kręgosłupa

Znacznych rozmiarów ślady guzków Schmorla na trzonach kręgów (M 17-20 lat)

Osteofity na brzegach trzonów kręgów – zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (K 35-50? lat)

Kompresyjne złamanie kręgu

Nowotwór kości (?)

Zmiany zapalne obu kości obu podudzi (kiła?) (? >20 lat)

Kiła

(M 30-35 lat)

10. Ostatni strażnik klasztoru

ST. RADZIEJÓW 2025
31
DZ 445